

HATAY ÇOCUK VE GENÇLİK KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARET RAPORU

Rapor No:
2026/47

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 6/8/2026 tarihli ve 2026/843 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

TABLolar	iii
KISALTMALAR	iv
GİRİŞ	1
I. GENEL BİLGİLER	3
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	3
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	4
II. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER	4
A. Fiziksel Koşullar	4
B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	7
C. Beslenme.....	9
D. Sağlık Hizmetleri	10
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	11
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler	11
G. Dış Dünya ile İletişim.....	14
III. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER	15
A. Değerlendirme	15
B. Tavsiyeler.....	16
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler	16
2. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler	16

TABLolar

Tablo 1: Kurum Personelinin Cinsiyet ve Görev Dağılımı	3
Tablo 2: Son 1 Yıl İçinde Mahpuslara Verilen Disiplin Cezası Türleri ve Sayısı.....	8
Tablo 3: Son 1 Yıl İçinde Mahpuslara Verilen Ödül Türleri ve Sayısı.....	9
Tablo 4: Kurumda 2025 Yılında Düzenlenen Kurs Türleri ve Kursa Katılan Mahpus Sayısı...	14

AIÖK/CPT	: Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi
BM	: Birleşmiş Milletler
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol'ü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak TİHEK'in görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM): *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un “Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumları” başlıklı 11'inci maddesinde; 1) Çocuk tutukluların ya da çocuk eğitimevlerinden disiplin veya diğer nedenlerle kapalı ceza infaz kurumlarına nakillerine karar verilen çocukların barındırıldıkları ve firara karşı engelleri olan iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, eğitim ve öğretime dayalı kurumlardır. (2) Oniki-onsekiz yaş grubu çocuklar, cinsiyetleri ve fizikî gelişim durumları göz önüne alınarak bu kurumların ayrı ayrı bölümlerinde barındırılırlar. (3) Bu hükümlüler, kendilerine özgü kurumun bulunmadığı hâllerde kapalı ceza infaz kurumlarının çocuklara ayrılan bölümlerine yerleştirilirler. Kurumlarda ayrı bölümlerin bulunmaması hâlinde, kız çocukları kadın kapalı ceza infaz kurumlarının bir bölümünde veya diğer kapalı ceza infaz kurumlarının kendilerine ayrılan bölümlerinde barındırılırlar. (4) Bu kurumlarda çocuklara eğitim ve öğretim verilmesi ilkesine tam olarak uyulur.” hükmü yer almaktadır. Mezkûr Kanun'un “Gençlik kapalı ceza

infaz kurumları” başlıklı 12’inci maddesinde; “(1) Gençlik kapalı ceza infaz kurumları, cezanın infazına başlandığı tarihte onsekiz yaşını bitirmiş olup da yirmibir yaşını doldurmamış genç hükümlülerin cezalarını çektikleri, eğitim ve öğretim esasına dayalı, firara karşı engelleri olan, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan kurumlardır. (2) Bu hükümlüler için ayrı bir kurum kurulmadığı takdirde, yukarıdaki fıkra kapsamındaki hükümlüler, diğer kapalı ceza infaz kurumlarının gençlere ayrılan bölümlerinde bu maddedeki esaslara göre barındırılırlar. (3) 9 uncu madde kapsamındaki gençlerin cezaları, gençlik kapalı ceza infaz kurumlarının güvenli bölümlerinde yerine getirilir.” hükmü yer almaktadır.

5. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek TİHEK’in görevleri arasında sayılmıştır. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz ziyaret gerçekleştirmek TİHEK’in görev ve yetkileri arasında yer almaktadır.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 11/11/2025 tarihinde Hatay Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ habersiz bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu Üyesi ..., Ulusal Önleme Mekanizması Birim Koordinatörü ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanı ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcısı ..., Uzman Psikolog ... ile Kurumumuzun talebi üzerine Hatay Valiliği tarafından görevlendirilen Hekim ... yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede ilk olarak Ziyaret Heyeti tarafından; UÖM, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, özgürlüğünden mahrum bırakılanların sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. İdareden alınan yerleşim planına ilişkin belge üzerinden, İdarenin dahli olmadan odalar seçilerek burada bulunan özgürlüğünden mahrum bırakılanlarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilenlere; TİHEK ve UÖM hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş, gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususları aktarılmıştır. İncelemeler sırasında sağlık servisi, psikososyal servis, eğitim ve öğretim servisi, manevi rehberlik servisi, atölyeler, kamera odası, kantin, açık ve kapalı görüş alanları, avukat görüşme alanı, açık ve kapalı spor salonları ziyaret edilmiştir. Buradaki incelemelerin ardından ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler paylaşılmış, ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

kurumlarla paylaşarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş olup ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu’nun 30/12/2024 tarihli ve 2024/1310 sayılı kararı ve Başkanlık Makamının 2/11/2025 tarihli ve 57113 sayılı oluruna istinaden 11/11/2025 tarihinde Hatay Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen ziyaret neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini içermektedir.

I. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. Kurum, Hatay merkeze 15 kilometre mesafede bulunmaktadır.

10. 2016 yılının ağustos ayında faaliyete geçmiş olan Kurum, 19.313 metrekarelik kapalı alanda hizmet vermektedir.

B. Kurum Personeli

11. Kurumda 213 personel görev yapmaktadır. Ünvan ve cinsiyet bazında personel dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

ÜNVAN	TOPLAM
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	2
İdare Memuru	3
İnfaz ve Koruma Başmemuru	9
İnfaz ve Koruma Memuru	184
Ceza İnfaz Kurumu Kâtibi	3
Diş Hekimi	1
Psikolog	3
Bilgisayar İşletmeni	4

Öğretmen	1
Sağlık Memuru	2
TOPLAM	213

Tablo 1: Kurum Personelinin Cinsiyet ve Görev Dağılımı

12. Kurumda vardiya sistemi uygulanmaktadır. Vardiyada görev yapan personelin gündüz vardiyası 08.00-20.00, gece vardiyası ise 20.00-08.00 saatleri arasındadır. Vardiya sisteminde görevlendirilenlerin dışında kalan personelin ise 08.00-17.00 saatleri arasında görev yaptığı bilgisi paylaşılmıştır.

13. Kurumda görev yapan personelin; personel uzmanlaşma, grup liderliği, çocuk kuruma kabul, mesleki müdahale teknik ve taktikleri, sertifikalı ilk yardım, temel yangın bilgisi eğitimlerini aldığı bilgisi edinilmiştir. Ayrıca, 2026 yılı Şubat ayı itibarıyla tüm personele insan hakları eğitimi verilmesi yönünde karar alındığı bilgisi paylaşılmıştır.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

14. Kurumun kapasitesi 288'dir. Ziyaret tarihinde Kurumda 302'si tutuklu, 38'i hükümlü ve 33'ü hükmen tutuklu olmak üzere toplam 373 çocuk; 4'ü tutuklu, 1'i hükmen tutuklu olmak üzere toplam 5 genç bulunmakta olup toplam mevcut 378'dir.

15. Kurumda engelli bulunmamakta olup kronik rahatsızlığı olan 2 mahpus bulunmaktadır.²

16. Kurumda bulunan mahpusların tümü erkektir.

17. Kurumda 67 yabancı uyruklu³ mahpus bulunmaktadır.

II. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

18. Kurum, 6 bloktan oluşmaktadır. Her blokta 6 ünite olmak üzere Kurumda toplam 36 ünite ve her bir üniteye birer kişilik 8 oda bulunmaktadır.

² Bu hastalıklar epilepsi ve diyabettir.

³ Ziyaret tarihinde Kurumda 61 Suriye, 3 Afganistan, 2 İran, 1 Irak uyruklu mahpus bulunmaktadır.

19. Ünitelerin içinde yer alan odaların her birinin 14,3 metrekare ve ünite ortak yaşam alanının 75,3 metrekare olduğu bilgisi edinilmiştir. Ayrıca her üniteye ortak alandan duvar ve camlar ile ayrılmış, üniteden sorumlu infaz ve koruma memuru tarafından kullanılan ve akvaryum olarak tabir edilen bir bölüm bulunmaktadır. Üniteye yer alan mahpuslar ile sorumlu infaz ve koruma memuru birbirini görebilmekte ve gerektiğinde iletişim kurabilmektedir. Ancak İdareyle yapılan görüşmede; Kurumda yeterli sayıda personel bulunmadığı için akvaryumlarda sürekli infaz ve koruma memuru bulundurulamadığı belirtilmiştir.

20. Ünitelerin ortak alanlarında masa ve oturma alanları, televizyon, mutfak bölümü ile buzdolabı bulunmaktadır. Odalar, tek kişilik olarak tasarlanmış olup her odada bir yatak ve bir dolap ile ayrı bir tuvalet/banyo bölümü bulunmaktadır.

21. Ziyaret edilen ünite ve odalarda yapılan incelemelerde her mahpusun kendi yatak, yastık, nevresim ve dolabının bulunduğu görülmüş, nevresimlerinin mahpusların talebi üzerine değiştirildiği ifade edilmiştir; ancak ziyaret edilen ünitelerde kalabalıklaşma nedeniyle ortalama 4 mahpusun ortak alanda yer yatağında yattıkları ve bu mahpusların odalarda bulunan diğer mahpusların dolaplarını kullandıkları görülmüştür.

22. Ziyaret edilen bazı ünitelerde banyolardan odalara taşan su sızıntısı olduğu, banyo ve tuvaletlerin oldukça bakımsız ve kirli olduğu, bazı tuvaletlerdeki klozetlerin ve lavaboların kırık olduğu, bazı odalarda ve banyolarda lambaların yanmadığı ve bazı ünitelerdeki pencerelerde camların olmadığı görülmüştür.

23. Çocukların gün boyu ortak alanda kaldıkları öğrenilmiştir. Ziyaret esnasında bazı çocukların odaya kapatma cezası aldıkları görülmüştür. Yapılan görüşmede; çocukların kavgaya karışmaları nedeniyle geçici süreliğine odalarında tutulduğu öğrenilmiştir.

24. Kurumda, çocuklar ile gençlerin ayrı ünitelere yerleştirildiği ve hükümlü/tutuklu ayrımının gözetildiği gözlemlenmiştir. Ayrıca İdare tarafından çocukların akran zorbalığına uğramasının önüne geçmek için fiziksel ve karakter özelliklerinin de ünitelere yerleştirilirken gözetildiği ifade edilmiştir.

25. Kurumda engelli odası bulunmamaktadır.

26. Kurumda 1 adet yumuşak oda bulunmaktadır. *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tespitler muhatap kuruma iletilmiştir.* Yumuşak odada doğal aydınlatma bulunmamaktadır. Odanın ışık sistemi bozuk olup İdare tarafından odanın tavanının led lambayla kaplanacağı belirtilmiştir. Yumuşak oda kayıt defteri bulunduğu, ancak oda ziyaret tarihine kadar hiç kullanılmadığı için herhangi bir kaydın tutulmadığı görülmüş olup çocuklar tarafından da yumuşak odanın kullanılmadığı belirtilmiştir.

27. Ünitelerde müstakil havalandırma alanları bulunmadığı görülmüş, İdare tarafından mahpusların her gün en az 1 saat ortak havalandırma veya spor alanlarına çıkarıldığı bilgisi paylaşılmıştır.

28. Kurumda 2 adet ortak havalandırma alanı bulunmaktadır. İdare tarafından çocukların havalandırmaya sırayla çıkarıldığı, her odanın haftalık programının olduğu, ancak havalandırmaya çıkma talebinin çok olmadığı belirtilmiştir. Görüşme yapılan çocuklar tarafından ise havalandırmaya her zaman çıkmadıkları ancak her gün spor alanına çıktıkları ifade edilmiştir. Kamera kayıtlarından ilgililerin spor alanından günde 1 saat faydalandıkları görülmüştür.

29. Ünitelerde yer alan odaların içerisinde acil durum butonlarının bulunduğu ve butonların çalışır vaziyette olduğu görülmüştür.

30. Kurumda bulunan ünite ve odaların temizliğinin koğuşlarda kalan mahpuslar tarafından yapıldığı bilgisi alınmış, ziyaret sırasında ünite ve odaların genel itibarıyla temiz olduğu gözlemlenmekle birlikte bazı oda ve banyoların yeterince temiz olmadığı tespit edilmiştir.

31. Ünite ve odalarda yeteri kadar yapay aydınlatmanın bulunduğu ve gün ışığından yararlanmayı sağlayacak pencerelerin yeterli büyüklükte olduğu görülmüştür.

32. Kurumun ısıtılmasının Hatay Açık Ceza İnfaz Kurumu ısı merkezi tarafından sağlandığı öğrenilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde ısınma ile ilgili herhangi bir sorun yaşamadıkları ifade edilmiştir.

33. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde, 24 saat soğuk ve sıcak suya erişimlerinin olduğu, su kullanımında sorun yaşanmadığı ifade edilmiştir.

34. Her üniteye 1 adet çamaşır ve 1 adet kurutma makinesi bulunmaktadır, İdare tarafından makinelerin çoğunun bozuk olduğu, çalışan makinelerin sırayla kullanıldığı belirtilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar tarafından, makinelerin bozuk olduğu, başka ünitelerde çalışan makineleri kullandıkları veya kıyafetlerini elde yıkadıkları ifade edilmiştir.

35. Kurum koridorlarında yangın dolaplarının duvara monte edildiği, içerisinde yangın hortumu ile yangın söndürme tüplerinin bulunduğu ve son kullanma tarihlerinin 2/2027 olduğu görülmüştür.

36. İncelenen belgelerden Kurumda düzenli olarak ayda 1 defa ilaçlama yapıldığı anlaşılmıştır.

37. *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tespitler muhatap kuruma iletilmiştir.*

38. *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tespitler muhatap kuruma iletilmiştir.*

B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

39. Kuruma yeni giriş yapan mahpusun öncelikle görevli infaz ve koruma memuru tarafından üst aramasının yapıldığı, evrak işlemleri tamamlandıktan sonra nevresim, battaniye, yastık gibi eşyaları teslim edilerek ünitelere yerleştirildiği bilgisi alınmıştır.

40. İdare tarafından, Kuruma kabul edilen mahpusların üst ve eşya aramalarının 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in 34’üncü maddesinde belirtilen usul ve esaslara göre yapılmakta olduğu belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştiren bazı mahpuslar tarafından Kuruma kabulde üstlerinin sadece iç çamaşırı kalacak şekilde arandığı, kendilerine önlük verilmediği belirtilirken; bazı mahpuslar tarafından ise detaylı arama yapılırken önlük kullanıldığı belirtilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından gerçekleştirilen incelemede, tek kullanımlık arama önlüklerinin ve eldivenlerin alanda hazır bulundurulduğu görülmüştür.

41. Görüşme gerçekleştirilen bazı mahpuslar tarafından Kuruma kabul edilirken kendilerine Kurum kuralları hakkında sözlü olarak genel bilgi verildiği ancak “Hükümlü ve Tutuklu El Kitabı” verilmediği, bazı mahpuslar tarafından ise ceza infaz kurumu kurallarına ilişkin gerekli bilgilendirmelerin yapılmadığı ifade edilmiştir.

42. Kurumda sabah ve akşam olmak üzere günde 2 defa sayım gerçekleştirildiği, ünite ve odalarda düzenli olarak adli ve idari arama yapıldığı belirtilmiştir. Mahpuslar tarafından sayım ve aramalara ilişkin bir şikâyetle bulunulmamıştır.

43. Mahpuslar tarafından yazılan dilekçelerin sabah sayımı sırasında toplandığı, dilekçelerin kaşe işlemleri gerçekleştirildikten sonra birimlere dağıtımının sağlandığı bilgisi alınmıştır. Görüşülen mahpuslar tarafından talep ve şikâyetlerini dile getirebildikleri ve yazdıkları dilekçelerin muhataplarına iletildikleri belirtilmiştir.

44. Ziyaret Heyeti tarafından mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde, Kurum personelinin kendilerine karşı işkence ya da kötü muamele konusu olabilecek herhangi bir davranışta bulunmadığı ifade edilmiştir.

45. Kurum tarafından son 1 yıl içerisinde disiplin cezası verilen mahpus sayısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

DİSİPLİN CEZASI TÜRÜ	CEZA VERİLEN TOPLAM MAHPUS SAYISI
Bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma	450
Ziyaretlerin kapalı şekilde yaptırılması	421
Odaya kapatma	566
Teşvik esaslı ayrıcalıkları geri alma	115
Onarma tazmin etme ve eski haline getirme	118
Uyarma	65
Harcamalarına sınır koyma	56
Kınama	14
TOPLAM DİSİPLİN CEZASI	1.805

Tablo 2: Son 1 Yıl İçinde Mahpuslara Verilen Disiplin Cezası Türleri ve Sayısı

46. İdare tarafından Kurumda son 1 yıl içerisinde tutuklu, tutuklu avukatı, tutuklu yakını ve diğer uygulamalar ile kötü söz, kötü muamele ve darp iddiasıyla 15 şikâyetin incelenerek disiplin soruşturması açılmasına yer olmadığı şeklinde karara bağlandığı, benzer nitelikteki 3 şikâyete ilişkin soruşturma sürecinin devam ettiği bilgisi alınmıştır.

47. Kurumda yapılan ödül toplantıları ile İdare ve Gözlem Kurulu tarafından ödül alması uygun görülen mahpusların belirlendiği ve mevzuat⁴ çerçevesinde ilgililerin ödülünden yararlandırıldığı ifade edilmiştir. Kurum tarafından son 1 yıl içerisinde verilen ödüller ve ödülünden yararlanan mahpus sayısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

⁴ 30/3/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik’in ((R.G.-14/9/2021/31598) m.1 ile değişik) “Ödül türleri” başlıklı 7’nci maddesinin ikinci fıkrasına göre: “Çocuk hükümlü ve tutuklulara, yukarıda sayılanlarla birlikte aşağıda sayılan ödüller de verilebilir:

- a) Çocuk hükümlülere, ana veya babasıyla veya vasisiyle ya da ana veya babasıyla birlikte kardeşiyle kurum ya da eklentilerinde ceza infaz kurumu personelinin yakın nezareti olmaksızın aile görüşmesi yaptırılabilir.
- b) Çocuk hükümlüler için kurum bünyesinde gerçekleştirilen tören veya anma günü ya da doğum günlerinde çocukların ailelerinin de etkinliklere katılması sağlanabilir.
- c) Çocuk hükümlünün yanında kalacağı bir yakınının olmaması nedeniyle kullanamadığı özel izinler yerine kurum idaresinin uygun gördüğü gün kadar eğitimevinin bulunduğu il sınırları içinde gündüzleri iznini geçirmesi ve gece eğitimevinde kalması imkânı verilebilir.
- ç) Çocuk eğitimevinde kalan hükümlünün hafta sonunda bir gün, kurum idaresinin uygun gördüğü süre kadar, kurum dışına çıkmasına izin verilebilir.
- d) Çocuk eğitimevinde kalan hükümlü, kamu kurum ve kuruluşlarının gençlik kampı veya gençlik merkezi gibi imkânlarından yararlandırılabilir.”

UYGULANAN ÖDÜL	YARARLANAN MAHPUS SAYISI
Haftalık açık ziyaret süresini uzatma	33
Haftalık açık veya kapalı ziyaret süresini uzatma	42
Haftalık telefonla görüşme sayı ve süresini artırma	244
TOPLAM ÖDÜL SAYISI	319

Tablo 3: Son 1 Yıl İçinde Mahpuslara Verilen Ödül Türleri ve Sayısı

C. Beslenme

48. Kurumda mahpuslara kahvaltı, öğle ve akşam yemeği olmak üzere toplam 3 öğün ve ek olarak 1 ara öğün verilmektedir. Kurumda tüketilen yemeklerin, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen günlük iase bedeli göz önünde bulundurularak Hatay Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından hazırlandığı ve personel eşliğinde mahpuslara dağıtıldığı ifade edilmiştir.

49. Görüşme gerçekleştirilen mahpusların çoğu yemeklerden memnun olduğunu dile getirmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından inceleme sırasında öğle yemeği Kurumda yenilmiş ve öğle yemeklerinin lezzeti, miktarı ve doyuruculuğu Heyet tarafından yeterli bulunmuştur. Ayrıca Ziyaret Heyeti tarafından haftalık yemek listesi incelenmiş, yemek çeşitliliği yeterli bulunmuş ancak bu listelerin herhangi bir diyetisyen kontrolü ve/veya onayından geçmediği anlaşılmıştır.

50. İdare tarafından özel beslenme ihtiyacı olan mahpusların hekim raporu ile birlikte Hatay Açık Ceza İnfaz Kurumuna bildirildiği ve özel beslenme ihtiyacına uygun ayrı yemek listelerinin oluşturulduğu belirtilmiştir. Ziyaret tarihinde özel beslenme ihtiyacı bulunan mahpus olmadığı öğrenilmiştir.

51. Yemek numunelerinin Hatay Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından 72 saat süreyle saklandığı öğrenilmiştir.⁵

⁵ 26/9/2008 tarihli ve 27009 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelik’in 8’inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca; “Kamu-özel kurum ve kuruluşları ile mahallinde üretilerek toplu tüketime sunan işyerleri ve yemek fabrikaları, ürettiği yemek partisinin her çeşidinden alınan bir örneği 72 saat uygun koşullarda saklamakla yükümlüdür.”

52. Kurumun su ihtiyacının Hatay Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından karşılandığı bilgisi edinilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından su analiz raporları incelendiğinde, rapora göre sonuçların 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik’e uygun olduğu tespit edilmiştir. Mahpusların talepleri halinde kantinden ambalajlı su satın alabildiği de belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslardan bu konuda bir şikâyet alınmamıştır.

53. Mahpusların barındırıldığı her ünitenin haftada bir kantin günlerinin olduğu, bu günlerde alışveriş yapabildikleri bilgisi alınmıştır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından kantinle ilgili herhangi bir şikâyet alınmamıştır.

54. Kurum kantininde bulunan ürünlerin son kullanma tarihleri, muhafaza koşulları ve satış fiyatları incelenmiş; son kullanma tarihi geçmiş herhangi bir ürün bulunmadığı, ürünlerin saklama koşullarına uygun bir biçimde muhafaza edildiği, fiyatlandırmanın piyasa koşullarına göre makul olduğu ve ürün çeşitliliğinin genel olarak yeterli olduğu görülmüştür.

D. Sağlık Hizmetleri

55. Kurum sağlık servisinde; 1 aile hekimi, 1 diş hekimi, 1 hemşire, 2 sağlık memuru ve 1 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır. Diş hekiminin Kurumun kendi personeli olduğu, aile hekimi ve hemşirenin ise görevlendirmeye haftada 2 tam gün (Salı ve Perşembe) ve gerek duyulması halinde Kuruma geldikleri bilgisi alınmıştır.

56. Kurum tarafından, aile hekiminin Kurumda olduğu günlerde mahpusların revirden yararlanabildikleri bildirilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından talep ettiklerinde revire çıkabildikleri ifade edilmiş, revire çıkma konusunda bir şikâyet dile getirilmemiştir.

57. Kurum İdaresi tarafından muayene edilen mahpusların, hekim tarafından gerekli görülmesi halinde il ve ilçe merkezindeki sağlık kuruluşlarına sevk edildiği belirtilmiştir. Mahpuslar hastane sevkleriyle ilgili herhangi bir şikâyet belirtmemişlerdir.

58. Ziyaret tarihine kadar son 1 yıl içerisinde sağlık birimi tarafından 3.689 muayene, 46 sağlık kuruluşuna sevk ve 1.226 sağlık nedeni çıkış yapan mahpus (Adli Tıp, 112 Acil vb.) işlemi gerçekleştirildiği bilgisi alınmıştır.

59. Revirde yapılan incelemede, mahpusların sağlık kayıtları kontrol edilmiş ve kayıtların düzenli olarak tutulduğu görülmüştür. Ziyaret Heyetinde yer alan hekim tarafından revir biriminde yer alan acil durum çantası incelenmiş ve bir eksiklik olmadığı tespit edilmiştir.

60. Kırmızı ve yeşil reçeteli ilaçların revir biriminde kilitli dolapta saklandığı ve günlük stok sayımı yapıldığı görülmüştür. İdare tarafından mahpusların kullanmaları gereken ilaçların ve dozlarının sağlık memurları tarafından hazırlandığı ifade edilmiş, görevli infaz ve koruma memurlarınca mahpuslara imza karşılığı teslim edildiğine ilişkin defter incelenmiş ve herhangi bir sorun tespit edilmemiştir.

61. Görüşme yapılan mahpuslar tarafından ilaçlarının düzenli olarak kullandırıldığı ifade edilmiştir.

62. İdare ile yapılan görüşmelerde Kurumda kalan mahpusların sağlık durumlarına ilişkin acil bir durumun vuku bulması halinde ilk yardım ve müdahalenin Kurumda görevli sağlık personeli tarafından yapıldığı, daha sonra 112 Acil Çağrı Merkezi aranarak ambulans çağırıldığı ve ilgilinin hastaneye ulaştırıldığı ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından ambulansın kısa süre içinde geldiği belirtilmiştir.

63. Kurumda görevli diş hekimi tarafından dolgu, kanal tedavisi, diş çekimi ve diş taşı temizliği işlemlerinin gerçekleştirildiği, daha ileri tedaviler gerekmesi durumunda mahpusların hastaneye sevkinin yapıldığı ifade edilmiştir.

64. Ziyaret Heyeti tarafından sağlık servisinde yapılan incelemede servisin hijyen koşulları bakımından uygun olduğu değerlendirilmiştir.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

65. Psikososyal serviste 3 psikolog ve 2 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır.

66. Psikososyal servis tarafından her mahpus için risk ve ihtiyaçları içeren ayrıntılı durum saptaması yapıldığı bu kapsamda; mahpusların Kuruma kabulü, uygun odaya yerleşimi, gözlem ve sınıflandırması, kurum yaşamı, eğitim ve iyileştirme faaliyetleri, ailenin sürece katılımı, yönetsel uygulamalar ve ruhsal durum takibinin gerçekleştirildiği öğrenilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmeler sonucu elde edilen bilgilerin Araştırma ve Değerlendirme Formu üzerinden Ulusal Yargı Ağı Projesi'ne işlendiği bilgisi alınmıştır. Mahpuslar ile rutin olarak ve talep üzerine görüşmeler gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

67. Mahpuslarla ilk görüşme dışında gerçekleştirilen diğer görüşmelerin genellikle mahpuslardan gelen talep dilekçeleri doğrultusunda yapıldığı, günlük ortalama 20 mahpusla bireysel görüşme gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar Kurum psikologları ile görüşebilme konusunda bir sorun yaşamadıklarını belirtmiştir.

68. Mahpusların ailevi ve kişisel sorunlarının çözümünde aile desteğinin sağlanabilmesi amacıyla, Kurum içerisinde veya telefonla son 1 yıl içerisinde toplam 1.775 aile görüşmesi gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

69. İncelenen belgelerden intihar ve kendine zarar verme davranışı gösteren mahpuslar için 6 farklı vaka toplantısı⁶ yapıldığı anlaşılmıştır.

70. Psikososyal servis kapsamında, sigara, alkol ve madde bağımlılığına yönelik grup çalışması yapıldığı ve 12 mahpusun katıldığı, son 1 yıl içerisinde 12 seminer düzenlendiği ve seminerlere 580 mahpusun katıldığı bilgisi alınmıştır.

71. Maddi durumu yetersiz olan ve temel ihtiyaçlarını karşılayacak imkânı bulunmayan mahpusların ihtiyaçları için psikososyal servisin Türk Kızılay ile iş birliği içinde çalışmalar yürüttüğü ifade edilmiştir.

72. Kurumda mahpusların yararlanabildiği sosyal market bulunmaktadır. Sosyal markette kıyafet, ayakkabı, terlik, iç çamaşırı, şampuan gibi malzemeler yer almakta olup bu malzemelerin bağışlar yolu ile Kuruma ulaştığı ve ihtiyacı olan mahpuslara teslim edildiği bilgisi alınmıştır.

73. Psikososyal servis tarafından Kurum personeline öfke kontrolüne yönelik seminerler verildiği ifade edilmiştir.

74. Manevi rehberlik biriminde 3 vaiz haftada dörder gün görev yapmaktadır. Vaiz tarafından mahpuslarla bireysel görüşmeler yapıldığı, ünitelere ziyaretler düzenlendiği belirtilmiştir. Kendileri ile görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından vaiz ile görüşme konusunda sorun yaşanmadığı ifade edilmiştir.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler

75. Kurumun eğitim servisinde 1 kadrolu öğretmen, 1 ücretli öğretmen ile 2 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır.

76. Kurumda açık öğretim ortaokuluna kayıtlı 14, açık öğretim lisesine kayıtlı 69 ve örgün öğretime kayıtlı 47 mahpus bulunduğu bilgisi alınmıştır. Mahpuslar tarafından eğitim haklarına ve kitap teminlerine ilişkin herhangi bir şikâyetle bulunulmamıştır.

77. Kurumda 7 adet derslik bulunmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede dersliklerde okul sıraları, yazı tahtası, müzik aletleri ve ilgili kurslara ait

⁶ Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 27/10/2020 tarihli ve 57292265-204.08.09-E.898/125525 sayılı yazısında "Kurumda intihar girişimi, kendine zarar verme davranışı veya intihar riski tespit edilen kişilere yönelik vaka değerlendirme toplantısı en kısa süre içerisinde olağanüstü olarak, belirli aralıklarla ise takip ve gözetim amaçlı olağan toplantı yapılmalıdır." ifadesi yer almaktadır.

materyallerin bulunduğu görülmüştür. Dersliklerden birinin bilgisayar sınıfı olarak kullanıldığı, mahpusların bilgisayarları online sınavlara girmek için kullanabildikleri ifade edilmiştir.

78. Kurum kütüphanesinde 2.360 adet kitap bulunmaktadır. Mahpusların 15 günde 1 değiştirilmek üzere Kurum kütüphanesinden 3 adet kitap alabildiği ve kütüphanenin yanı sıra Cemil Meriç İl Halk Kütüphanesinden de yararlanabildiği anlaşılmıştır.

79. Mahpusların yanlarında toplam 7 adet kitap bulundurabilmekte oldukları, ders kitapları ve dini kitaplarda kota uygulaması bulunmadığı öğrenilmiştir. Son 1 yıl içerisinde talepte bulunan mahpuslara Kurum kütüphanesinden 3.520 adet kitap temin edildiği belirtilmiştir.

80. Ziyaret Heyeti tarafından kütüphanede yapılan incelemede, kitap sayısı ve çeşitliliğinin yeterli olduğu değerlendirilmiştir.

81. Kurumda 5 adet atölye bulunmaktadır Atölyelerde yeterli sayıda masa, sandalye, dolap ile yazı tahtaları yer almakta olup atölyelerin tümünün geniş ve ferah olduğu, atölyelerde giysi tadilat kursu, yöresel kilim dokuma kursu, takı tasarım kursu, bağlama kursu, ebru sanatları kursu gibi etkinliklerin yapıldığı görülmüştür.

82. Kurumda 1 adet 96 kişi kapasiteli konferans salonu bulunmaktadır. Bu salonda seyirci koltukları, projeksiyon makinesi ile sunum perdesi yer almakta olup bu salonun konferans ve seminerler için kullanıldığı İdare tarafından ifade edilmiştir.

83. Kurumda 2025 yılında düzenlenen kurs faaliyetleri, sayısı ve katılımcı sayısına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

KURS ADI	DÜZENLENEN KURS SAYISI	KATILIMCI SAYISI
Basketbol	1	40
Bayat Kilimi	1	11
Cicim Dokuma	1	9
Çarpana Dokuma	1	20
Din Eğitimi	2	58
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kursu	6	82
Ebru Sanatı	2	14
Futbol	3	26
Hafızlık Eğitimi	4	2
Hentbol	2	10

Kat'ı Sanatı	2	10
Kur An-ı Kerim (Elifba) Okuma	6	61
Kur an-ı Kerim Tecvidli Okuma	1	22
Kur'an-ı Kerim Kursu	3	24
Okuma-Yazma I. Kademe	5	48
Okuma-Yazma II. Kademe	3	6
Saç Sakal Kesimi	1	2
Yabancılar Türkçe Öğretimi (13-17 Yaş) 1. Seviye	3	11
Yabancılar Türkçe Öğretimi (13-17 Yaş) 2. Seviye	3	15
TOPLAM	50	471

Tablo 4: Kurumda 2025 Yılında Düzenlenen Kurs Türleri ve Kursa Katılan Mahpus Sayısı

84. Kurumda 1 adet berberhane bulunmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından incelenen berberhanenin hijyen açısından uygun olduğu ancak sterilizasyon aletinin bulunmadığı görülmüştür. Mahpuslardan berberle ilgili herhangi bir şikâyet alınmamıştır.

85. Kurumda 1 adet kapalı ve 4 adet açık spor alanı bulunmaktadır. Kapalı spor salonunda futbol, basketbol ve voleybol alanları için gerekli spor malzemelerin mevcut olduğu görülmüştür. Açık spor alanlarının; biri halı saha, biri voleybol sahası ve diğerleri basketbol sahası olarak kullanılmaktadır. Mahpusların açık spor alanlarından haftada 2 kez, birer saat süreyle yararlanabildikleri ifade edilmiştir. Mahpuslar açık ve kapalı spor alanlarının kullanımı ile ilgili herhangi bir şikâyetle bulunmamışlardır.

G. Dış Dünya ile İletişim

86. Kurumda 4 açık görüş salonu bulunmaktadır. Açık görüş salonunda masa ve sandalyeler ile havalandırma penceresinin bulunduğu, salonların ferah ve temiz olduğu gözlemlenmiştir. Kurum tarafından mahpusların haftada 1 defa ve 1 saatten az olmamak üzere açık görüş hakkından yararlandırıldıkları ifade edilmiş, rastgele seçilen kamera görüntülerinde yapılan incelemede bu husus doğrulanmıştır. Mahpuslar görüşlerle ilgili herhangi bir şikâyetle bulunmamışlardır. Açık görüş alanında saat bulunmadığı görülmüş, inceleme ziyareti tamamlanmadan önce saat takıldığı İdare tarafından belirtilmiştir.

87. Kurumda kapalı görüşmelerin gerçekleştirildiği 2 salonda toplam 18 görüşme kabini bulunmaktadır. Kapalı görüşme kabinlerinin her birinde, ziyaretçi ile mahpusun bulunduğu alanın korunaklı camlarla birbirinden ayrıldığı ve alanın temiz olduğu görülmüştür. İdare tarafından, Kurumda bulunan mahpusların açık görüş hakkından faydalandığı, yalnızca disiplin cezası gibi istisnai durumlarda kapalı görüş yapıldığı belirtilmiştir.

88. Kurumdaki 36 adet ünitenin tamamında görüntülü görüşme kabini bulunmaktadır. Mahpusların haftalık 60 dakika görüşme hakkına sahip olduğu, bir önceki hafta ziyaretçisi gelmeyen mahpuslar için bu sürenin 120 dakika olarak uygulandığı bilgisi alınmıştır. Kurumda ayrıca 6 adet ankesörlü telefon olduğu görülmüştür.

89. Kurumda 1 aile görüş odası bulunmaktadır. Aile görüş odası; bir yatak odası bölümü, yaşam alanı, tuvalet ve banyo bölümünden oluşmaktadır. Oda içerisinde televizyon, kanepe, dolaplar, televizyon, halı, masa ve sandalye ile acil durum butonu; odaların banyo kısmında ise klozet bulunmaktadır. Oda ile banyo ve tuvaletlerin temiz olduğu görülmüştür. Aile görüş odasının yakın zamanda oluşturulduğu öğrenilmiş ve 2025 yılı Aralık ayı itibarıyla ödül kapsamında değerlendirmeye alınacağı bilgisi paylaşılmıştır.

90. Kurumda 9 avukat görüş odası bulunmaktadır. Avukat ve mahpusun bulunduğu alanların birbirinden masa ile ayrıldığı görülmüş, odaların mahpusların ve avukatın dışardan görülebileceği ancak konuşulanların işitilemeyeceği şekilde tasarlandığı tespit edilmiştir.

91. Görüşülen çocuklar tarafından ünitelerde yer alan televizyonlarda film, haber, müzik ve dini kanallar dâhil olmak üzere toplam 36 adet yayın kanalı bulunduğu belirtilmiştir.

92. Kurumda 3 adet Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi odası bulunmaktadır.

III. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

93. TİHEK’in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli, ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum İdaresi tarafından Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmış, mahpuslarla özel görüşmeler yapabilmesi için gerekli önlemler alınmış, gerekli bilgi ve belgelere zamanında erişim imkânı sunulmuştur. Bu çerçevede, Kurum İdaresi ve personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

94. Bazı odalardaki çalışmayan lambaların tamir edilmesi⁷, camı olmayan pencerelere cam takılması, banyo ve tuvaletlerde ivedilikle tadilat çalışmalarına başlanması; odaya su sızması için banyo eşiği yaptırılması, tuvalet ve banyoların düzenli olarak temizlenmesinin sağlanması ve bu konuda çocuk mahpuslara gerekli eğitimlerin verilmesi⁸,

95. Bozuk olan çamaşır makinalarının tamir edilerek kullanıma uygun hale getirilmesi,

96. *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tavsiyeler muhatap kuruma iletilmiştir.*

97. Kuruma kabul edilen mahpuslara Kurum kuralları, hak ve sorumlulukları hakkında ayrıntılı bilgi verilmesinin sağlanması ve “Hükümlü/Tutuklu El Kitabı” verilmesi⁹, hususları tavsiye edilmektedir.

2. Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler

⁷ BM, Nelson Mandela Kuralları, Kural 14/b: “Mahpusun okuma veya çalışması için, görme yeteneğine zarar vermeyecek ölçüde yeterli aydınlatma sağlanır.”

⁸ Avrupa Konseyi, Cezaevi Kuralları, Kural 19.1: “Cezaevlerinin bütün bölümleri her zaman gerekli şekilde bakımlı ve temiz tutulmalıdır.”

⁹ BM, Nelson Mandela Kuralları, Kural 54 : “Kabul edildikten sonra, her mahpusa ivedilikle aşağıdakilerle ilgili yazılı bilgi verilir: a) Ceza infaz kurumu kanunu ve geçerli ceza infaz kurumu düzenlemeleri; b) Resmi bilgi arama yöntemleri, hukuki yardım programlarını da kapsayan hukuki danışmanlık, ve talep veya şikayetlerin yapılmasına ilişkin usuller de dahil olmak üzere hakları; c) Uygulanacak disiplin cezaları da dahil olmak üzere yükümlülükleri; ve d) Mahpusun ceza infaz kurumu hayatına uyum sağlaması için gereken diğer tüm konular.”

98. Kurumda toplam kapasitenin üzerinde mahpus bulunduğu için bazı mahpusların yer yatağında yattığı, dolapların ortak kullanıldığı, tuvalet ve banyo sayılarının yetersiz kaldığı ve buna bağlı olarak Kurumdaki yaşam kalitesinin düştüğü tespit edilmiş olup bu çerçevede kalabalıklaşma sorununun giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması¹⁰,

99. Kurumdaki kapasite aşımı göz önünde bulundurularak yeterli sayıda infaz ve koruma memuru görevlendirilmesi,

100. Kurumun yemek listelerinin diyetisyen¹¹ tarafından hazırlanması veya kontrolünün sağlanması için diyetisyen görevlendirilmesi,

101. Kuruma sosyal hizmet uzmanı görevlendirilmesi¹²,

102. *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tavsiyeler muhatap kuruma iletilmiştir.*

hususları tavsiye edilmektedir.

¹⁰ Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi (CPT), 2'nci Genel Rapor, Inf (92)3, para. 46: *"Aşırı kalabalık, CPT'nin görev alanını doğrudan ilgilendiren bir konudur. Bir cezaevindeki bütün hizmetler ve faaliyetler, planlanandan daha çok kişinin olması durumunda olumsuz yönde etkilenecektir; söz konusu tesisteki genel yaşam kalitesi, belki de çok ciddi biçimde düşecektir. Ayrıca cezaevindeki veya cezaevinin bir bölümündeki aşırı kalabalıklaşma, fiziksel açıdan insanlık dışı veya aşağılayıcı düzeye gelebilir."*; para.50: *"CPT, bir kurumda aşırı kalabalık, zayıf bir faaliyet programı ve yetersiz tuvalet/yıkama imkânını bir arada gördüğünde özellikle endişelenmektedir. Bu tür şartların bir araya gelmesi mahkûmlara çok zarar verebilir."*

¹¹ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "Sağlık servisi" başlıklı 13'üncü maddesine göre; *"(1) Sağlık servisi; kurumda koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerini cezaevi tabibinin başkanlığında yerine getiren servistir. Sağlık servisinde; cezaevi tabibi, dış tabibi, eczacı, veteriner, diyetisyen, sağlık memuru, hemşire ve hayvan sağlık memuru görev yapar. (...) (7)(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/5 md.)Diyetisyen; kurumlarda kalan hükümlüler ile iâşe edilen personelin enerji ve besin öğeleri ihtiyacını göz önünde bulundurarak menü planlar, hükümlülerin sağlıklı beslenmesini ve gıda güvenliğini temin eder, alanıyla ilgili ihale süreçlerinde ve teknik şartname hazırlanmasında görev alır, düzenli aralıklarla hizmet içi eğitim verir, rahatsızlığı bulunanlar veya vejetaryen gibi farklı beslenme tercihleri olan hükümlüler için uygun yemeklerin hazırlanması ile bu konularla ilgili diğer işlerin yerine getirilmesini sağlar."*

¹² 5275 sayılı Kanunun Hükümlülerin gözlem ve sınıflandırılması, başlıklı 23'üncü maddesinin (b) bendine göre *"Bu merkezlerde; mümkün olduğunca kriminoloji, penoloji, davranış bilimleri, adalet psikolojisi veya ceza hukuku alanında bilgi ve deneyime sahip yöneticiler, psikiyatri uzmanı, hekim, adli tıp uzmanı, psikolog, pedagog, çocuk gelişimcisi, sosyal çalışmacı, psikolojik danışman, rehberlik uzmanı ve öğretmen gibi uzman görevliler ile diğer kurum görevlileri bulundurulur."*